[2025] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 24: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 176

ਅਮ੍ਰਿਤ ਯਾਦਵ

ਬਨਾਮ

ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2024 ਦਾ 13950-13951)

10 ਫਰਵਰੀ 2025

[ਪੰਕਜ ਮਿਥਲ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਹਨ:- (1) ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰ. 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 29.07.2010 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ; (2) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 12.09.2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹੈੱਡਨੋਟੇਸਟ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਾ। 14 ਅਤੇ 16 29.07.2010 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ, ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਢੰਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਲਿਖਤੀ, ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(4) ਅਤੇ (4-A) ਸਿਰਫ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੁਝ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਡੇਟਾ ਅਤੇ ਵੈਧ ਤਰਕ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਮਿਤੀ 29.07.2010, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁੱਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ

ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 29.07.2010 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 29.07.2010 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੱਦ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19, 20, 23, 24]

ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ - 12.09.2018 ਨੂੰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ 29.07.2010 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਲਾਸ-IV ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ - ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਧਿਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ - ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੇਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 07.11.2019 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਸਨ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 07.12.2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ - ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੱਦ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣੇ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਾ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ

ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਭਾਵ, ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 29, 30, 32]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਰੇਣੂ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਦਿੱਲੀ [2014] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 537: (2014) 14 ਐਸਸੀਸੀ 50; ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ (2020) 3 ਐਸਸੀਸੀ 1; ਧਰਮਪਾਲ ਸੱਤਿਆਪਾਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ CCE [2015] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 437: (2015) 8 ਐਸਸੀਸੀ 519; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਰਘੁਵਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ [2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1012: (2018) 15 ਐਸਸੀਸੀ 463; ਐਮ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਕੋਆਪ. ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਾਨੂਰਾਮ ਯਾਦਵ [2007] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 307: (2007) 8 ਐਸਸੀਸੀ 264; ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਲਾਅ ਅਫਸਰਜ਼ ਅਸੈਂਬਲੀ। [1994] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 348: (1994) 2 ਐਸਸੀਸੀ 204 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਉਮਾਦੇਵੀ [2006] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 953: (2006) 4 ਐਸਸੀਸੀ 1- ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 14; ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 16; ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਵੈਧਤਾ; ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ; ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ; ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ; ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ।

ਕੇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 13950-13951 ਆਫ਼ 2024

ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਰਾਂਚੀ ਦੇ 24.11.2022 ਅਤੇ 07.11.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 305 ਆਫ਼ 2022 ਅਤੇ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 26 ਆਫ਼ 2019

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 13952, 13955, 13953 ਅਤੇ 13954 ਆਫ਼ 2024

ਅਮ੍ਰਿਤ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀ

ਡਾ. ਰਾਜੀਵ ਨੰਦਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਬ੍ਰਜੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਸੰਦੀਪ, ਸਮਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਕੀ, ਕੰਚਨ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਪਰਮਹੰਸ ਸਾਹਨੀ, ਮੈਸਰਜ਼ ਬ੍ਰਜੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ ਐਂਡ ਐਸੋਸੀਏਟਸ, ਅਨਿਲੇਂਦਰ ਪਾਂਡੇ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ।

ਜੈਯੰਤ ਮੋਹਨ, ਕਰਮਾ ਦੋਰਜੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਦਿਆ ਸ਼੍ਰੀ ਦੱਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਲੰਗਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਬਘੇਲ, ਸੁਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਚੌਬੇ, ਅਨਿਲੇਂਦਰ ਪਾਂਡੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਮਹਿਤਾ, ਜੇ.

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ.(S)। 13950-13951 OF 2024

1. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ[1] ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਂਚੀ[2] ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ: -

i) 7 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਨੂੰ LPA ਨੰਬਰ 26 ਆਫ਼ 2019 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 2017 ਦੇ WP(S) ਨੰਬਰ 6709 ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੁੜੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ [3] ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੰਟਰਾ-ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੇ 12 ਸਤੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-IV ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

ii) ਲੈਟਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਬੈਚ ਵਿੱਚ 24 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੰਟਰਾ-ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਾਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

---

1 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਹਾਈ ਕੋਰਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3 WP (S) ਨੰਬਰ 789 of 2018, 1257 of 2018, 1278 of 2018, 1342 of 2018, 1638 of 2018, 1757 of 2018, 544 of 2018, 1007 of 2018, 1915 of 2018, 1926 of 2018, 1893 of 2018 ਅਤੇ 7047 of 2017।

4 ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 2022 ਦਾ 305, 2022 ਦਾ 197, 2022 ਦਾ 185, 2022 ਦਾ 186 ਅਤੇ 2022 ਦਾ 201

9 ਮਾਰਚ, 2022 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਿਸਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ[5] ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ, 5 ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, "ਦੂਜਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।
ਤੱਥ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ: -

2. ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪਲਾਮਸ[6] ਨੇ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੇਣੀ IV ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ[7] ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਕਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਮਿਤੀ: 29 ਜੁਲਾਈ 2010 (ਰਾਂਚੀ)
ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ
ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 21/8/2010

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਪਲਾਮੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਨਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ
ਕਲੈਕਟਰ ਪਲਾਮੂ
(ਚੌਥਾ ਪੈਨਲ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ) ਸ਼੍ਰੇਣੀ IV ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼

ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨੰਬਰ 1
ਗ੍ਰੇਡ IV ਦੀ ਪੋਸਟ ਲਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ - ਯੋਗ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੇਣੀ IV ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਸਬਸਕ੍ਰਾਈਬਡ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪਲਾਮੂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਕੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਜ਼ਰਤ ਸ਼ਾਖਾ, ਪਲਾਮੂ ਕਲੈਕਟਰੇਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ।

---

5 WP(S) ਨੰਬਰ 4440 ਆਫ਼ 2020, 187 ਆਫ਼ 2021, 4132 ਆਫ਼ 2020, 2219 ਆਫ਼ 2021, 4358 ਆਫ਼ 2020, 4363 ਆਫ਼ 2020, 4405 ਆਫ਼ 2020, 4407 ਆਫ਼ 2020 ਅਤੇ 2244 ਆਫ਼ 2021

6 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 4" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

7 ਛੋਟੀਆਂ "ਵਿਸ਼ਾ ਪੋਸਟਾਂ" ਲਈ।

ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਟੈਸਟ ਲਾਜ਼ਮੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ।

1. ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਨਾਮ - IV ਗ੍ਰੇਡ
2. ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ - VIII ਪਾਸ

3. ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਲਾਜ਼ਮੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਈਕਲ ਟੈਸਟ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)
4. ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ (ਪਿਛਲੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਮੈਡੀਕਲ ਫਿਟਨੈਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ)

5. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

6. ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 18 ਤੋਂ 27 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ / ਬਹੁਤ ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 18 ਤੋਂ 28 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੇਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ 18 ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

7. ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੇਟੇਜ ਗਣਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਲਈ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵੇਟੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਉਜਰਤ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।
8. ਸਥਾਨਕ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
9. ਅੰਤਿਮ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਯਾਤਰਾ ਭੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਹੇਗੀ।

11. ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪੈਨਲਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

12. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਝਾਰਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

13. ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਲਿਪੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੱਤਰ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾ ਸਬੂਤਾਂ, ਯੋਗ ਉਮਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਪੰਗ ਹੈ) ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਝਾਰਖੰਡ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗ ਉਪ ਮੰਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਉਚਿਤ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਤੀ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ) ਦੀ ਫੋਟੋਕਾਪੀ, ਦੋ ਪਾਸਪੋਰਟ ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਸਮੇਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

14. ਡਿਪਟੀ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਪਲਾਮੂ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ 100 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ 10x10 ਆਕਾਰ ਦੇ ਲਿਫਾਫੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਪੈਨਲ ਬਣਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ।

16. ਪੂਰੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਦਲਾਲ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਨਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਾਰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਐੱਸਡੀ/-
ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਲਾਮੂ"

3. ਉਪਰੋਕਤ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 5 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ 9 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਪੈਨਲ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਥਾਪਨਾ ਸੈਕਸ਼ਨ, ਪਲਾਮੂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਨੂੰ ਦਫ਼ਤਰੀ ਹੁਕਮ 10 ਰਾਹੀਂ, ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, 5 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਲਾਮੂ ਦੇ ਡਾਲਟਨਗੰਜ ਟਾਊਨ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

4. ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਕੁਝ ਗੈਰ-ਚੁਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 12 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ 12 ਸਤੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ 5 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਚਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮੈਰਿਟ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

5. ਨਾਰਾਜ਼, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਨੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਇੰਟਰਾ-ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ 13 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 7 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 12 ਸਤੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਨੇ 7 ਦਸੰਬਰ, 2020 ਦੇ ਦਫਤਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੀੜਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ¼ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ, 2022 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਨੇ 2017 ਦੇ WP (S) ਨੰਬਰ 6709 ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, 15 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਸਨ।

7. ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ 9 ਮਾਰਚ, 2022 ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਟਰਾ-ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਾਂ 16 ਦਾ ਇੱਕ ਬੈਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ, 24 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪੈਨਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

8. ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਦਲੀਲਾਂ: -

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਨੰਬਰ 399 ਮਿਤੀ 9 ਮਾਰਚ, 2018 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਵਾਲੀਆ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

10. ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਵੈਧ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਢਾਈ ਸਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਉਮਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 7 ਦਸੰਬਰ, 2020 ਦੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ, ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਘੋਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੈਰ-ਚੁਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

12. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਮਦਰਦੀਪੂਰਨ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ, 7 ਦਸੰਬਰ, 2020 ਦੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ: -

13. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ 12 ਸਤੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੇ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਮੈਰਿਟ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਸਨ।

14. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਥਾਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਘੋਰ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 7 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ 3 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ

ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਮੁੱਦੇ: -

15. ਅਸੀਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

16. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਣੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਹਨ: -

(1) ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?

(2) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 12 ਸਤੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ: -

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1: ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?

17. ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

18. ਰੇਣੂ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਦਿੱਲੀ, [18] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:-

"16. ਜਨਤਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜੋ ਚੋਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੇਣੂ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ, ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ, ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਢੰਗ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਿਖਤੀ, ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

20. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16(4) ਅਤੇ (4-A) ਸਿਰਫ਼ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੁਝ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਡੇਟਾ ਅਤੇ ਵੈਧ ਤਰਕ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

---

18 (2014) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 50.

21. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ, [19] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:-

"12. ਧਾਰਾ 16(4) ਅਤੇ 16(4-A) ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ [ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ (2) ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 209]। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ (2) [ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ (2) ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 209] ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 16(4) ਅਤੇ 16(4-A) ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ [ਸੀ.ਏ. ਰਾਜੇਂਦਰਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 507]। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਡੇਟਾ ਰੱਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 335 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਆਮ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। [ਐਮ. ਨਾਗਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2006) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 212]

13. ਧਾਰਾ 16(4) ਅਤੇ 16(4-A) ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ "ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਧਾਰਾ (4) ਅਤੇ (4-A) ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੋਲ

---

19 (2020) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1.

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਮਿਸ਼ਨ/ਕਮੇਟੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਤੀ ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਾਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਬੇਰੀਅਮ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਬੋਰਡ [ਬੇਰੀਅਮ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੰਪਨੀ ਲਾਅ ਬੋਰਡ, ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 295] ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, 1992 ਸਪੁਰਦਗੀ (3) ਐਸਸੀਸੀ 217]" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਆਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਾਖਵੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੀ ਉਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਡੇਟਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

23. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ, ਕੁੱਲ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਖਵੇਂ ਕੋਟੇ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਕੋਟੇ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਾਜ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਉਮਾਦੇਵੀ, [20] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੱਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਹੈ।

---

20. (2006) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1.

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2: ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 12 ਸਤੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ?

25. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੇ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੇ ਪੂਰੀ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸੀਮਤ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਗਲਤ ਖੇਡ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅੰਕ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਖੇਡ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 5 ਨਵੰਬਰ, 2017 ਨੂੰ ਹੋਈ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਪੈਨਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 7 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

26. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਵੇਂ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ 7 ਦਸੰਬਰ, 2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਵੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਇਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ।

27. ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 7 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਉਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

28. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ 7 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਜੋ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ।

29. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੇਟਜੈਕਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਰਮਪਾਲ ਸੱਤਿਆਪਾਲ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੀਸੀਈ, 22 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

"38. ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਡੀ ਅਲਟਰਮ ਪਾਰਟਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਹੁਤ ਲਚਕਦਾਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟ੍ਰੇਟਜੈਕਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਅਪਵਾਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੂਰੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ, ਬਲਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਯੋਜਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲੋੜ ਬਹੁਤ ਸਖ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਪੂਰੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਦਾਖਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰਸਮੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂ, ਸਥਾਨ, ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਖ਼ਤਰੇ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

40. ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪਵਾਦ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿੱਥੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੰਜ਼ੂਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਹਰ ਉਲੰਘਣਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੱਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ "ਪੱਖਪਾਤ" ਦੇ ਕਸੌਟੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੱਖਪਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਜਾਂ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

30. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 7 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸਫਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦੇ ਸੰਭਾਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 7 ਦਸੰਬਰ, 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

31. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਯੋਗਤਾ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰਘੁਵਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਾਲ ਸਿੰਘ, 23, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਰੱਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਅਰਥਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"20. ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਇੰਚਾਰਜ ਐਚ.ਐਸ. ਰਾਠੌਰ ਕੋਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਉਹ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਅਗਲਾ ਤਰਕਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ, ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਨਿਯਮੀ? ਜੇਕਰ ਇਹ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਨਾ ਦੇਣਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਇੰਚਾਰਜ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਇੰਚਾਰਜ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦਾ ਕੰਮ, ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

23. ਮਨੀਪੁਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ [ਮਨੀਪੁਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵਾਈ. ਟੋਕਨ ਸਿੰਘ, (2007) 5 ਐਸਸੀਸੀ 65: (2007) 2 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ ਐਂਡ ਐਸ) 107], ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਹੁਦੇ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵਿਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ। ..."(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

32. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਸ਼ਾ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇ ਜੋ ਅਜਿਹੇ

ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ, ਭਾਵ, ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

33. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪੈਨਲ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ 12 ਸਤੰਬਰ, 2018 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਗੋਂ ਵਿਅਰਥਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

34. ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐਮ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਕੋਆਪ. ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਾਨੂਰਾਮ ਯਾਦਵ, 24 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ:-

"24. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

(1) ਨਿਯਮਾਂ/ਸਰਕਾਰੀ ਸਰਕੂਲਰਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਢੁਕਵੀਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(2) ਨਿਯਮਤਕਰਨ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

(3) ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਯਮਤਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(4) ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(5) ਜੇਕਰ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਯਮਤਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(6) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਹਮਦਰਦੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

(7) ਜੇਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਾਰਤ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਚੋਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(8) ਜਦੋਂ ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਬਦਬੂਦਾਰ ਹੋਵੇ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

35. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀ-ਧਿਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

36. ਯੂ.ਪੀ. ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ। ਸਟੇਟ ਲਾਅ ਅਫਸਰਜ਼ ਅਸੈਂਬਲੀ, 25 ਜਨਤਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

"19. ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀ ਮਨਮਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਬਰਾਬਰ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਖੁਦ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਹ ਜਨਤਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨਾਲ ਨਿਹਿਤ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਢੰਗ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਕੁਝ ਰੁਝੇਵੇਂ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲੁੱਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। "ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।" (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

37. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਇਲਾਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

38. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ, ਜਿਸਨੂੰ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

39. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਵਿਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਯੋਗ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਜਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਜੋ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਪੱਖ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ, ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਭਾਰਤ

ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਜੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਗਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਲੋਚਨਾ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ: -

40. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਣਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਾ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਥੇ, ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

41. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ: -

i. 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰਿਣਾਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16 ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ii .12 ਸਤੰਬਰ, 2018 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

iii. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਰਾਜ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਬਾਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

iv. ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਡੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੀਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ਾ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮਰ ਸੀਮਾ ਪਾਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

42. ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

43. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ(ਸ) 2024 ਦਾ 13952
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ(ਸ) 2024 ਦਾ 13953
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ(ਸ) 2024 ਦਾ 13954
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ(ਸ) 2024 ਦਾ 13955

44. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ 24 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ 29 ਜੁਲਾਈ, 2010 ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ(ਸ) ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 2024 ਦਾ 13950-13951, ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਅਕਾਦਮਿਕ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਦਖਲ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

45. ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

46. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਖਾਰਜ।

*ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ